

SPOJENÁ ŠKOLA

s organizačnými zložkami

Materská škola pre deti s telesným postihnutím
Základná škola pre žiakov s telesným postihnutím
Gymnázium pre žiakov s telesným postihnutím
Obchodná akadémia pre žiakov s telesným postihnutím
Obchodná škola pre žiakov s telesným postihnutím

**Mokrohájska 3,
844 13 Bratislava**

Školský vzdelávací program

ISCED 0

Školský rok 2009/2010

Školský vzdelávací program

ISCED 0

Materská škola pre deti s telesným postihnutím

Mokrohájska 3

844 13 Bratislava

platnosť od 1. septembra 2009

Mgr. Viera Prievalská

.....
riaditeľka školy

Mgr. Zuzana Šenšelová

.....
predsedkyňa školskej rady

**Školská rada schválila
dňa:**

Logo školy

Fotografia školy

Motto:

Hýbeme sa pomaličky, tešíme sa do školičky!

Vzdelávací program:

Stupeň vzdelania:

Dĺžka štúdia:

Vyučovací jazyk:

Študijná forma:

Druh školy:

ISCED 0 - predprimárne vzdelávanie

1 školský rok – bezplatné vzdelávanie

pred začatím plnenia povinnej školskej dochádzky § 3

písm. a) školského zákona

slovenský

denná

štatna

Predkladateľ:

Názov školy:

Adresa:

IČO:

Riaditeľka školy:

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP pre predprimárne vzdelávanie:

Kontakt:

Materská škola pre deti s telesným postihnutím

Mokrohájska 3, 844 13 Bratislava

30779864

Mgr. Viera Prievalská

PaedDr. Valéria Stašiaková

Tel.: **02/54771826**

Fax: **02/54654087**

e-mail: mokro3school@pobox.sk

e-mail: v.prievalska@gmail.com

Web: www.mokrohajska3.sk

Zriadovateľ:

Názov:

Adresa:

Kontakty:

Krajský školský úrad v Bratislave

Teplická 4

830 00 Bratislava

Tel.:

I Všeobecná charakteristika školy

1. História školy

Materská škola pre deti s telesným postihnutím je organizačnou zložkou Spojenej školy, Mokrohájska 3, Bratislava a spolu s ďalšími organizačnými zložkami sa jej história začala písať 1. septembra 1937. Bola zriadená ako ústavná škola s dvoma učiteľmi a jedným riaditeľom, ktorý bol zároveň aj riaditeľom ústavu pre telesne postihnutých.

Návrh na zriadenie školy pri ústave, vtedy nazývanom Ústav pre zmrzačených, dal vtedajší tajomník Zemského spolku pre zmrzačených na Slovensku, neskôr riaditeľ školy Jozef Smetana. Škola bola zriadená výnosom Ministerstva školstva a osvetu v Prahe dňa 26. augusta 1937 a pomenovaná bola ako Zvláštna škola národná pre zmrzačené deti vo veku školopovinnom v Bratislave. Rast školy, čo do počtu tried v rokoch 1937 až 1945 nemôžeme vyčíslieť. Albert Šimonovič, autor Pamätnice 25 rokov trvania Spolku pre starostlivosť o mrzákov uvádza, že v týchto rokoch školou prešlo a vzdelávalo sa 169 školopovinných detí. Druhá svetová vojna rušivo zasiahla do prirodzeného rozvoja školy. Prvá polovica roku 1945 bola vyplnená vrcholom vojnových udalostí v Bratislave, preto bola škola s ústavom evakuovaná do Slavnice. Jej priestory obsadila nemecká armáda, ktorá pri ústupe zapálila školskú budovu, v nej časť archívu a celé zariadenie školy. Vo vojnových rokoch vo funkcii riaditeľa školy sa vystriedal Rudolf Magdolen, Albert Šimončíč, ktorý zotrval v tejto funkcii až do júna 1945. V tom čase sa vyučovalo už v 6-tich triedach.

Prvé povojnové roky postavili zamestnancov školy pred nové, nie malé problémy a ešte väčšie úlohy. Počet žiakov vzrastal, pretože o vzdelávanie a ústavnú starostlivosť sa hlásili deti, ktoré sa stali telesne postihnuté počas druhej svetovej vojny.

Po oslobodení v objektoch ústavu pre telesne postihnutých našla dočasné umiestnenie Učňovská škola pre hluchonemých, riaditeľom bol Július Valentovič. V rokoch 1946-1958 tu býval dočasne so svojou rodinou reprezentant našej vtedajšej defektológie, nositeľ Medaily J. A. Komenského Viliam Gaňo, vedúci oddelenia defektológie na Výskumnom ústave pedagogickom v Bratislave, ktorý sa významnou mierou podieľal na zabezpečení starostlivosti o postihnutých na Slovensku.

V roku 1949 dňa 23. 3. dochádza k reorganizácii školy. Bola zriadená 5 - triedna národná škola pri ústave pre telesne chybných v Bratislave a od 1. 7. 1949 stredná škola s tromi triedami.

V školskom roku 1953/54 v zmysle nového zákona bola otvorená Osemročná stredná škola, ktorá mala osem základných tried, tri pobočky, jednu triedu pre pacientov po operácii tzv. liečebné oddelenie a jednu triedu na ortopedickej klinike.

V školskom roku 1959/60 bola opäť škola premenovaná na Základnú deväťročnú školu pre telesne chybných. V tomto čase škola má už 18 tried a jednu triedu materskej školy. Na školské účely naďalej slúžia provizórne priestory – je to stará administratívna budova bývalej Patrónky a dve triedy sú umiestnené v drevených barakoch, vzdelávanie žiakov sa uskutočňuje v nevyhovujúcich priestoroch. Situácia sa začína meniť k lepšiemu schválením budovania nového ústavu sociálnych služieb, v ktorom sa počíta aj so zriadením školy a s jej kompletným vybavením.

Problém s nevyhovujúcimi priestormi sa definitívne vyriešil v školskom roku 1968/69, pretože škola sa presťahovala z Patrónky do nových priestorov na Mokrohájskej ulici v Bratislave. Je súčasťou Domova sociálnych služieb pre telesne postihnutú mládež. Od tejto chvíle sa škola postupne modernizovala a modernizuje do dnes.

2. Veľkosť školy

Materská škola je súčasťou súboru škôl (ZŠ, G, OA a ObŠ). Materská škola poskytuje vzdelávanie deťom predškolského veku od 3 do 7 rokov fyzického veku dieťaťa. Je samostatne zariadenou školou s dvoma triedami, v ktorej podľa zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a vyhlášky č. môže byť zaškolených maximálne v jednej triede detí predškolského veku.

Deti sú do tried rozdelené podľa:

- a) veku
- b) individuálnych mentálnych schopností
- c) druhu a stupňa postihnutia

Materská škola pre deti s telesným postihnutím vzdeláva deti predškolského veku podľa vzdelávacieho školského programu s motivačným názvom:

***Hýbeme sa pomaličky,
tešíme sa do školičky!***

Priestory MŠ sa nachádzajú na prvom poschodí internátu B - DSS Gaudeamus. Tvoria ich dve herne, dve spálne, kuchynka s jedálenským stolovacím priestorom, jedna spoločenská miestnosť, jedna miestnosť pre potreby telesnej výchovy a relaxácie. V priestoroch MŠ sa nachádza účelovo zariadená miestnosť pre školského logopéda, ktorý sa individuálne podľa potreby denne venuje deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Okná herní a spální sú orientované smerom na východ až juhovýchod a táto orientácia zabezpečuje po celý rok dostatok slnka a tepla. Všetky priestory majú bezbarierový prístup. Prízemie a 1. poschodie je prístupné prostredníctvom dvoch výtáhov a schodiskom. Potrebám detí s telesným postihnutím je prispôbené i hygienické zariadenie (WC, umyvadlá, sprcha, nábytok a pod.).

2. Charakteristika detí s telesným postihnutím

Materskú školu navštevuje 12 detí s telesným postihnutím od 3 do 7 rokov fyzického veku. V MŠ vzdelávame deti s telesným postihnutím, s ortopedickými, neurologickými, vrodenými genetickými chybami, ktoré majú dopad na mobilitu detí, ďalej sú to deti s viacerými postihnutiami, deti po prekonaných ťažkých ochoreniach, ktoré potrebujú šetriaci režim a malý kolektív. MŠ pre deti s TP má štatút tzv. „triediacej MŠ“ t.j. v MŠ vzdelávame deti s normo intelektom aj so zníženým IQ v pásme hraničnom až miernej MR.

Deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou je poskytnutá denná logopedická starostlivosť a rehabilitácia je indikovaná deťom s telesným postihnutím najmenej 3-krát do týždňa. Na doporučenie ošetrujúceho odborného lekára je deťom, u ktorých to vyžaduje ich zdravotný stav, realizovaná viackrát denne rehabilitačným pracovníkom. Fyzioterapiu deťom v našej MŠ zabezpečuje škola prostredníctvom rehabilitačného strediska DSS Gaudeamus, okrem rehabilitačnej a sociálnej starostlivosti stravovacie zariadenie DSS Gaudemus poskytuje deťom v MŠ stravu (desiata, obed, olovrant), ktorú prinášame a podávame deťom v priestoroch MŠ.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Vzdelávanie detí s telesným postihnutím v MŠ zabezpečujú štyri učiteľky s odborným a špeciálno-pedagogickým vzdelaním. Disponujú bohatými odbornými vedomosťami a praktickými skúsenosťami so vzdelávaním a prácou s deťmi so ŠVVP.

Ťažiskom pôsobenia pedagogických zamestnancov v MŠ je snaha o optimálne začlenenie detí do života, o maximálne rozvíjanie mentálnych, pohybových schopností a pracovných zručností, aby sa dosiahla čo najvyššia miera zaškolenia v MŠ pre žiakov s telesným postihnutím s čo najlepším vedomostným základom a predpokladom zvládnuť prípravný resp. prvý ročník ZŠ pre žiakov s TP.

Pedagogický zbor MŠ tvorí riaditeľka školy, ktorá je riaditeľkou Spojenej školy s organizačnými zložkami: MŠ, ZŠ, G, OA, ObŠ pre deti a žiakov s telesným postihnutím sústredených na Mokrohájskej 3, jedna zástupkyňa riaditeľky školy, ktorá je zároveň zástupkyňou pre 1. stupeň ZŠ, štyri učiteľky, ktoré spĺňajú kvalifikačný odborný a špeciálno-pedagogický predpoklad, v MŠ ďalej pracuje jeden pomocný vychovávateľ, jeden asistent učiteľa, školský logopéd a deti podľa potreby využívajú aj služby školského psychológa. Všetci zamestnanci materskej školy majú potrebné vedomosti a skúsenosti v oblasti výchovy, vzdelávania a práce s deťmi so ŠVVP.

Zbor je tvorený so 100% účasťou žien, z hľadiska vekového priemeru zloženie je rozdielne, vekový priemer je cca 40 rokov.

Všetci pedagogickí zamestnanci sa priebežne vzdelávajú, prešli školeniami zameraných na výpočtovú a komunikačnú techniku. Školenia sú väčšinou organizované Metodicko-pedagogickým centrom Bratislava, Ševčenkova alebo Tomášikova v Bratislave a ŠPÚ.

4. Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu – motorickú, kognitívnu a emocionálnu – sociálnu úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti. Snahou pedagogických zamestnancov v materskej škole je formovať u detí s telesným znevýhodnením prosociálne cítenie a správanie, všetkými dostupnými prostriedkami pomôcť pri vzdelávaní dieťaťa so zdravotným znevýhodnením, akceptovať ho a rešpektovať jeho špecifiká, uvedomovať si jeho osobnosti a naučiť osobitosti svojej vlastnej identity a vyjadrovať svoje myšlienky a názory, komunikovať so svojím okolím, hľadať a objavovať súvislosti medzi jednotlivými informáciami, prejavovať zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového. Východiskom je jedinečnosť dieťaťa, aktívne učenie a začleňovanie do skupiny a kolektívu seberovných ako aj do kolektívu zdravej populácie.

Cieľom je poskytovať dieťaťu podnety na hodnotiace myslenie a viesť ho k primeranému sebahodnoteniu, vytvárať príležitosti na pozitívne hodnotenie dieťaťa, rešpektovať správanie dieťaťa, ktoré je spôsobené jeho postihnutím, ale nenahrádzať individuálnu pomoc miernejším hodnotením. Dieťaťu dôverovať, povzbudzovať ho, naplňovať jeho potrebu po sociálnom kontakte s rovesníkmi, uľahčiť mu plynulú adaptáciu na zmenené prostredie, prihliadať na rôzne sociokultúrne a socioekonomické rodinné zázemie dieťaťa, systematicky a cieľavedome rozvíjať osobnosť dieťaťa v oblasti psychomotorickej, poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej.

II. Organizácia predprimárneho vzdelávania

1. Organizačné usporiadanie denných činností v Materskej škole pre deti s telesným postihnutím

Trieda: 3 – 5 ročné deti
5 – 6 ročné deti

Školský rok: 2009/2010

Učiteľky: Helena Mežíková
Mgr. Mária Knoteková
Mgr. Lucia Zittová

ČAS

ČINNOSTI

7,00 hod	Príchod detí do MŠ, privítanie Hry a hrové činnosti Logopedické návštevy Pohybové a relaxačné cvičenia – rehabilitácia Ranný kruh – spoločné diskutovanie, navrhovanie aktivít
9,00 - 9,30 hod	Osobná hygiena, desiata
9,30 - 10,00 hod	Edukačné aktivity – rozvoj rečovej, pohybovej, hudobno - pohybovej, výtvarnej, dramatickej, grafomotorickej oblasti
10,00 - 11,30 hod	Priprava na pobyt vonku, pobyt vonku – vychádzka, školský dvor
11,30 - 12,30 hod	Osobná hygiena, obed
12,30 - 14,30 hod	Osobná hygiena, odpočinok
14,30 - 15,15 hod	Pohybové a relaxačné cvičenia Hygiena, olovrant
15,15 – 17,00 hod	Hry a hrové činnosti – individuálne, skupinové, priamo i nepriamo usmernené Edukačné aktivity Hodnotenie dňa

2. Profil absolventa

Dieťa má samostatne vedieť a správne používať sebaobslužné a hygienické návyky, má vytvorený pozitívny vzťah k svojmu zdraviu a k zdraviu iných, má rozvinuté pozitívne morálne a vôľové vlastnosti, je samostatné, vytrvalé, má pozitívny vzťah k pracovným činnostiam a k životnému prostrediu, uvedomuje si seba a rešpektuje iných, dokáže veku primerane hodnotiť seba a iných. Pozná a má úctu k tradíciám, pozná sviatky, piesne a básne. Zrozumiteľne rozpráva a správne používa jazykové výrazy. Absolvent predprimárneho vzdelania je pripravený na vstup do primárneho vzdelávania v základnej škole a na ďalší aktívny život v spoločnosti.

3. Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sa u detí rozvíjajú bez ohľadu na obsah vzdelávania.

Predstavujú také vedomosti, schopnosti, zručnosti, hodnoty a postoje, ktoré majú všetky deti v materskej škole získať, aby boli pripravené vzdelávať sa ďalej v základnej škole.

Kompetencie detí sa rozvíjajú len prostredníctvom zmysluplnej a cieľavedomej výchovno-vzdelávacej činnosti.

Úspech rozvíjania kompetencií detí je závislý od poskytovania nepretržitej, ale najmä objektívnej spätnej väzby učiteľa učiacemu sa dieťaťu.

Kompetencie (spôsobilosti) dieťaťa predprimárneho vzdelávania:

1. Psychomotorické kompetencie (spôsobilosti):

- používa v činnosti všetky zmysly,
- ovláda pohybový aparát a telesné funkcie,
- prejavuje túžbu a ochotu pohybovať sa,
- ovláda základné lokomočné pohyby,
- používa osvojené spôsoby pohybových činností v nových, neznámych, problémových situáciách,
- využíva globálnu motoriku prekonávaním prírodných a umelých prekážok,
- prejavuje grafomotorickú gramotnosť,
- správa sa ohľaduplne k svojmu zdraviu a zdraviu iných,
- prejavuje pozitívne postoje k zdravému životnému štýlu.

2. Osobnostné (interpersonálne) kompetencie:

a) základy sebauvedomovania

- uvedomuje si vlastnú identitu
- prejavuje v správaní vzťah k sebe i k druhým, vyjadruje svoje pocity a hodnotí svoj vlastný aktuálny citový stav
- odhaduje svoje možnosti a spôsobilosti
- správa sa sebaisto v rôznych situáciách
- uvedomuje si dôsledky svojho správania vzhľadom na iné osoby

b) základy angažovanosti

- presadzuje sa s ohľadom na seba aj druhých
- obhajuje seba aj iných, chorých, osoby so zdravotným znevýhodnením, slabých, bezbranných
- zaujíma sa o dianie v rodine, v materskej škole a v bezprostrednom okolí

3. Sociálne (interpersonálne) kompetencie:

- pozerá sa na svet aj očami druhých
- správa sa empaticky k svojmu okoliu
- správa sa v skupine, kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem
- hrá sa a pracuje vo dvojici, skupine, kolektíve
- plánuje, organizuje a hodnotí činnosti
- zotrúva v hre a inej činnosti a dokončí ju
- preberá spoluzodpovednosť za seba i za činnosť skupiny
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy
- rieši konflikty s pomocou dospelých i samostatne
- pomáha druhým s pomocou dospelého aj samostatne
- akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých
- prejavuje ohľaduplnosť k svojmu prostrediu

4. Komunikatívne kompetencie:

- vedie monológ
- nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi i dospelými (ak nie je narušená komunikačná schopnosť)
- počúva aktívne a s porozumením myšlienky a informácie z rôznych médií,
- vyjadruje a komunikuje svoje myšlienky, názory
- reprodukuje oznamy, texty, osvojené poznatky
- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- prejavuje predčitateľskú gramotnosť,
- chápe a rozlišuje, že niektorí ľudia sa dorozumievajú aj inými jazykmi

5. Kognitívne kompetencie:

a) základy riešenia konfliktov

- hľadá a objavuje súvislosti medzi jednotlivými informáciami, objavuje tie, ktoré sú nápomocné pri riešení problému
- rieši samostatne alebo s pomocou učiteľa problémy v osobnej a spoločenskej rovine
- rieši jednoduché problémové úlohy
- uplatňuje v hre a rôznych situáciách matematické myslenie

b) základy kritického myslenia

- porovnáva podobnosti a rozdiely predmetov, javov, osôb, atď.,
- odôvodňuje svoje názory, prejavuje postoje, vyslovuje jednoduché úsudky,
- hodnotí spontánne vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči – nepáči, čo je správne – nesprávne, čo je dobré – zlé na veciach, osobách, názoroch

c) základy tvorivého myslenia

- uplatňuje vlastné predstavy pri riešení problémov,
- nachádza neobvyklé odpovede alebo riešenia,
- objavuje a nachádza funkčnosť vecí, predstáv alebo myšlienok, uvedomuje si ich zmeny,
- objavuje algoritmus riešenia úloh pokusom a omylom alebo podľa zadaných inštrukcií, odstraňuje prípadnú chybu

6. Učebné kompetencie:

- prejavuje zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového,
- využíva primerané pojmy, znaky a symboly,
- pozoruje, skúma, experimentuje,
- objavuje a hľadá súvislosti medzi vlastnými skúsenosťami a poznatkami,
- aplikuje v hre, rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti,
- kladie otázky a hľadá odpovede, aby porozumelo obklopujúcejmu svetu vecí, javov, dejov a vzťahov,
- učí sa spontánne (vlastnou zvedavosťou) aj zámerne (pod učiteľovým vedením),
- vyvíja vôľové úsilie v hre a inej činnosti,
- prekonáva prekážky v učení,
- plánuje a organizuje si optimálne prostredie na činnosť,
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení,
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých,
- zvláda základy učenia sa na základe osobnej motivácie,
- naučí sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami,
- sústreďí sa primerane dlhý čas na hru a na zámernú riadenú
- výchovno-vzdelávaciu činnosť

7. Informačné kompetencie:

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií,
- využíva rôzne zdroje získavania a zhromažďovania informácií aj mimo materskú školu (od osôb v okolitom prostredí, z detských časopisov a encyklopédií, prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, z rôznych médií)

4. Spôsob a podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladu

Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok, v našej materskej škole to môže byť 7 rokov fyzického veku u dieťaťa s odloženou školskou dochádzkou a dosiahne školskú spôsobilosť. Materská škola po ukončení stupňa vzdelávania vydá osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

5. Organizačné usporiadanie denných činností v materskej škole

Usporiadanie denných činností, pravidelne sa opakujúcich, je rozpracovaný vo forme denného poriadku.

Súčasťou denného poriadku sú:

- hry a hrové činnosti
- pohybové a relaxačné cvičenia
- edukačné aktivity
- pobyt vonku
- odpočinok
- hrové a edukačné aktivity

6. Obsahové a výkonové štandardy

Školský vzdelávací program v našej materskej škole na Mokrohájskej ulici 3, má názov:

„ Hýbeme sa pomaličky, tešíme sa do školičky!“

Učebné osnovy sú rozpracované v obsahových a výkonových štandardoch v tematických štyroch okruhoch:

- 1. Ja som**
- 2. Ľudia**
- 3. Príroda**
- 4. Kultúra**

Každý z nich je zameraný na rozvíjanie všetkých stránok osobnosti dieťaťa.

1. Ja som

Naše deti sa hýbu pomaličky, denne si precvičujú nohy aj ručičky.

Vzájomne sa rozprávajú, radia sa a počúvajú. Spoznávajú svoje telo, nakreslia ho – je to dielo!

Cieľ:

Hrou učiť deti poznávať seba aj svoje okolie. Vedieť vnímať emocionálne, sociálne a kognitívne život okolo seba.

2. Ľudia

Naše deti sa tešia do školičky, riešia denne úlohy ako včeličky. Prenesú sa celým svetom, dopravou aj internetom.

Cieľ:

Podporovať medziľudské vzťahy, oboznamovať sa s prácou a aktivitami ľudí, osvojovať si primeranú komunikáciu citov.

3. Príroda

Naše deti milujú prírodu aj so všetkými zmenami, čo prichádzajú s ročnými obdobiami.

Cieľ:

Utvárať silný citový vzťah k živej aj neživej prírode (s prírodovedeckými poznatkami). Spájať ich vnemy s poznávacími činnosťami.

4. Kultúra

Naše deti pomalé, často sú aj zvedavé, na ľudí a náladu, umenie a zábavu. Ruky k dielu prikladajú, tradície uznávajú.

Cieľ:

Utvárať predstavu detí o ľudových tradíciách a zvykoch. Citlivo vnímať kultúru a jej mravné návyky. Prejavovať úctu k svojej vlasti.

7. Organizačná forma predprimárneho vzdelávania

Predprimárne vzdelávanie zabezpečujeme formou denného poriadku, ktorý je pružný, reaguje na potreby a záujmy detí. Pri usporiadaní denných činností: zabezpečujeme vyvážené striedanie činností, dodržiavame zásady zdravej životosprávy, vytvárame časový priestor na hru a učenie dieťaťa, dodržiavame pevne stanovený čas na činnosti.

Súčasťou denného poriadku sú:

- hry a hrové činnosti
- pohybové a relaxačné činnosti
- edukačné aktivity
- pobyt vonku - odpočinok
- činnosti zabezpečujúce životosprávu

Predprimárne vzdelávanie realizujeme prostredníctvom organizačnej formy - edukačnej aktivity, ktorá je navodená učiteľkou.

Je to cieľavedomá, systematická, zmysluplná, konkrétna výchovno-vzdelávacia činnosť. Prostredníctvom hrovej činnosti nenásilne včleňujeme dieťa do kolektívu, spolunažívame v ňom, rešpektujeme pravidlá spolunažívania.

Využívame dary prírody a zveľaďujeme ich a odovzdáme ich deťom nasledovnými metódami a formami:

- individuálna
- skupinová,
- frontálna,
- diferencovaná

ďalej sú to:

a) slovné metódy:

- priame pozorovanie
- rozprávanie
- objavovanie
- praktická činnosť
- vysvetľovanie,
- popis
- rozhovor
- beseda
- práca s knihou / rozprávky, poviedky, príbehy, básničky, vyčítanky/

b) názorné metódy:

- demonštrácia
- pozorovanie
- exkurzia

c) praktické metódy:

- didaktické hry-
- pracovné listy a pracovný zošit-
- manipulácia s predmetmi
- grafomotorické cvičenia

d) edukačné aktivity:

v priebehu hier a hrových činností ako samostatná organizačná forma, počas dňa a v rámci pobytu vonku.

8. Učebné osnovy – obsahové celky školského vzdelávacieho programu

IX. Doma a v materskej škole

Vitajte v Materskej škole
Mojí noví kamaráti
Kto sa o nás v MŠ stará
Cesta do školy

X. Babičkina záhrada

Jesenné plody

	V zdravom tele zdravý duch Jeseň pani bohatá, farbí listy do zlata Brúsim si jazýček
XI. Čarovná jeseň	Počasie Naše zdravie Bezpečnosť na ceste Lesné a voľne žijúce zvieratá
XII. Zimné radovánky	Prišla zima Mikuláš Vianoce
I. Začíname nový rok	Časové vzťahy Naša Zem je guľatá Kto s čím pracuje
II. Mrzne, praská, fúka	Ľudské telo Neživá príroda Vtáky v zime Fašiangy
III. Z tejto knihy detičky, môžeme čítať básničky	Poézia Rozprávky a bájky Dramatická výchova Komunikačné médiá
IV. Jarné premeny	Rastliny a starostlivosť o rastliny V lese, na lúke a v záhrade Veľká noc Hmyz Jarné práce v záhrade
V. Máj, máj, máj, zelená sa háj	Záhradné a lúčne kvety Moja mama Známi a neznámi ľudia Domáce zvieratká
VI. Hola, hola, leto volá	Deň detí Letné športy Letné cestovanie Exotické zvieratá

9. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie predprimárneho vzdelávania

Prostredie našej materskej školy vytvára podmienky pre celkovú pohodu dieťaťa.

Pozitívne ovplyvňuje osobnosť dieťaťa a dokáže v plnej miere uspokojovať jeho psychické, citové a telesné potreby.

Mikroklíma prostredia v našej materskej škole vplýva na pocit pohody, výkonnosť a únavu pri pohybe, hre, učení a práci.

Pre prostredie materskej školy, výber zariadenia, nábytku, textílií platia bezpečnostné a hygienické normy.

Prostredie materskej školy pre deti s telesným postihnutím spĺňa estetické a emocionálne kvality.

Je útulné, príjemné a harmonické. Harmonickosť prostredia je jeho premenlivou a ovplyvniteľnou zložkou.

Deti mu spoločne s pani učiteľkami vtlačajú osobitý pôvab, každá trieda je jedinečná, starajú sa o poriadok a jeho estetickú úpravu.

Prostredie úzko súvisí s cieľmi materskej školy, výchovno-vzdelávacou činnosťou, obsahom výchovy a vzdelávania, s učením sa dieťaťa a s požiadavkami na zdravotný stav dieťaťa s telesným postihnutím.

Pani učiteľky materskej školy neustále navodzujú priaznivú sociálno-emocionálnu atmosféru v triede, cieľavedome vytvárajú podnetné prostredie pre spontánne i zámerné učenie a súčasne inšpirujú deti k aktívnej pomoci pri tvorbe takéhoto prostredia.

Materiálne prostredie je základom vnútorného prostredia. Dôraz na materiálne vybavenie nesmie zatieniť samotné dieťa. Voľne, pre deti viditeľne uložené pomôcky sú súčasťou materiálneho vybavenia. Poskytujú deťom priame, bezprostredné zážitky, dajú voľný príchod ich iniciatíve a podporujú a rozširujú ich vnútornú motiváciu. Priestor, v ktorom dieťa žije a udalosti, ktoré naň pôsobia, sú rovnako dôležitými prvkami prostredia. K štandardnému a nezastupiteľnému vybaveniu našej materskej školy patria hračky.

Ich výberu, kvalite a veku primeranosti sa venuje zvýšenú pozornosť.

Súčasťou materiálno-technického vybavenia materskej školy je detská a odborná literatúra, učebné pomôcky, telovýchovné náradie

a náčinie, hudobné nástroje, didaktická a audiovizuálna technika, výpočtová technika.

Podmienkou kvalitného plnenia školského vzdelávacieho programu je dostatočné vybavenie spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické, pracovné činnosti.

Základným nábytkom pre deti sú stoly a stoličky. Parametre ich rozmerov sa menia v závislosti od rastu dieťaťa. Súčasťou vybavenosti materskej školy pre deti s telesným postihnutím je vybavenosť tried špeciálnym nábytkom a špeciálnymi stoličkami, aby sa predchádzalo úrazom detí a zaistilo bezpečné a popri tom pohodlné sedenie. Stolíky sú umiestnené vo svetlej časti miestnosti so správnym dopadom svetla.

Rozmiestnenie nábytku rešpektuje potrebu detí mať dostatok priestoru na hry, pohybové a relaxačné cvičenia a odpočinok.

Nábytok triedy rešpektuje antropometrické požiadavky (jeho výška, veľkosť má zodpovedať veľkosti detí). Zariadenie je jednoduché, prispôsobené počtu detí, je vyhotovené z prírodných materiálov, voskované alebo morené ekologickými prípravkami, aby neškodilo zdraviu detí, je bezpečné a rozvíja estetické cítenie detí.

Ležadlá sú pružné, dostatočne pevné a stabilné, dobre tepelne izolované, ľahko prenosné a skladateľné.

Usporiadanie triedy:

- umožňuje deťom komunikáciu pri spoločných činnostiach v hrových skupinách,
- uľahčuje dieťaťu voľný styk s najbližším okolím,
- uľahčuje dieťaťu prístup k hračkám a pomôckam,
- umožňuje dieťaťu plánovať a vytvárať hrové prostredie podľa vlastného zámeru,
- umožňuje dieťaťu poznať vlastné pracovné tempo a umožňuje mu uvedomiť si vlastné možnosti, ktoré sú veľakrát z dôvodu telesného znevýhodnenia obmedzené,
- umožňuje dieťaťu ponechať vlastný výtvor v prostredí,
- umožňuje dieťaťu tvoriť podľa vlastných predstáv na základe samostatného rozhodovania sa pri výbere činností,
- je bezpečné, hygienické, estetické a funkčné,
- umožňuje dodržiavanie vopred stanovených pravidiel deťmi a pani učiteľkami pri ukladaní
- hračiek a pri manipulácií s predmetmi, učebnými pomôckami.

Vo vnútornom prostredí triedy je vymedzený:

- a) voľný priestor pre spoločné pohybové aktivity a pohybové hry,
- b) priestor pre hry a pracovné aktivity (hrové a pracovné kútiky, centrá).

Hrové a pracovné kútiky sú umiestnené v priestore, ktorý je vybavený účelovo a slúži na spontánne hry detí a p. učiteľkou plánovanú a riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť.

O tematickom zameraní hrových kútikov a ich obmieňaní rozhodujú učiteľky spolu s deťmi podľa plánovaných činností, zámerov a podľa záujmu detí o hrové prostredie.

Vonkajšie priestory by mali umožňovať:

- pohybové činnosti (na náradí, voľné pohybové činnosti),
- tvorivé, konštrukčné a umelecké činnosti,
- komunikatívne činnosti (nadväzovanie kontaktov),
- špeciálne činnosti (navodzované alebo vedené učiteľom).

Areál materskej školy by mali tvoriť ihriská, záhrada, spevnené plochy, ktoré v priestoroch vplyvom počasia a času opotrebovali, zastarali a nedošlo k ich obnoveniu resp. areáli DSS Gaudeamus chýbajú. Zariadenie ihriska by mali tvoriť : preliezačky, hojdačky, pieskovisko, dopravné ihrisko a pod. Tieto zariadenia sa nachádzali v areáli DSS, ale postupne došlo k ich odstráneniu a dnes je napr. z bežeckej antukovej dráhy zarastený nefunkčný pás, futbalové ihrisko tiež neplní svoju pôvodnú úlohu kvôli nepravidelnému udržiavaniu, dopravné ihrisko, ktoré bolo veľmi dobre vybavené detskými bicyklami, kárami, dopravnými značkami dnes tiež už je nefunkčné.

Pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami by bolo vhodné a potrebné zaistiť všetky materiálno-technické podmienky nevyhnutné pre ich motorický rozvoj v areáli, aby pobyt vonku sa stal a prebiehal v podnetnom a bezpečnom prostredí , ktoré by vyhovovalo hrovým potrebám detí a aby mohli výchovno-vzdelávaciu činnosť tak v čase dopoludňajšom ako aj odpoľudnia realizovať v prostredí im blízkom.

10. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podľa zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý možno aplikovať na podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní, riaditeľ materskej školy je povinný starať sa o bezpečnosť a ochranu zdravia detí a všetkých dospelých osôb, ktoré sa nachádzajú s jeho vedomím na jeho pracovisku a v jeho priestoroch.

Materskej škole sa pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb:

- prihliada na základné fyziologické potreby detí,
- vytvárame podmienky na zdravý vývin detí a na predchádzanie sociálno-patologických javov,
- zaisťujeme bezpečnosť a ochranu zdravia detí,
- vedieme evidenciu registrovaných školských úrazov detí, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacej činnosti alebo pri činnostiach organizovaných materskou školou.

Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia je aj integrálnou súčasťou obsahu výchovy a vzdelávania detí v materskej škole.

Deti sa prostredníctvom aj takouto formou učia chrániť si svoje zdravie aj zdravie iných a riešiť na elementárnej úrovni situácie ohrozujúce zdravie.

11. Osobitosti a podmienky výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať deťom so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je dieťa, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívnej výchovy a vzdelávania.

Pod „ďalšími zdrojmi“ rozumieme podmienky, ktoré je potrebné zabezpečiť navyše okrem typických podmienok pre vzdelávanie detí.

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u dieťaťa diagnostikované školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre dieťa.

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu dieťaťa v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v podmienkach našej školy je spravidla:

- a) dieťa so zdravotným znevýhodnením iným ako je telesné postihnutie alebo v kombinácii s ním napr. so zrakovým, sluchovým alebo so špecifickými poruchami učenia ako sprievodnej diagnózy a inými pervazívnymi vývinovými poruchami
- b) dieťa zo sociálne znevýhodneného prostredia
- c) dieťa s nadaním, ktoré má centrom výchovného poradenstva a prevencii diagnostikované špeciálne výchovno- vzdelávacie potreby.

Pre našu školu z toho vyplýva a je typické, že pre:

a) dieťa so zdravotným znevýhodnením v kombinácii s iným druhom postihnutia

- zabezpečenie odborného prístupu vo vzdelávaní, výchova a vzdelávanie podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, individuálna a skupinová práca s dieťaťom, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, zaradenie špecifického obsahu, špecifický postup v hodnotení výchovno-vzdelávacích výsledkov, aplikácia alternatívnych foriem komunikácie, úzka spolupráca s rodičmi a iné, podľa individuálnej potreby konkrétneho dieťaťa, vyplývajúcej z odbornej diagnostiky
- materiálne vybavenie školy, ktoré zahŕňajú špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, úpravy prostredia (napr. bezbariérový prístup), špeciálny nábytok
- personálne – špeciálny pedagóg, , logopéd, školský psychológ, asistent učiteľa, nižší počet detí v triede, vzdelávanie učiteľov
- finančné na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok

Vzdelávacie štandardy sú spoločné pre výchovu a vzdelávanie všetkých detí. Vo vzťahu k deťom so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami sa ich realizovanie prispôbuje v maximálnej miere špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám a rozvojovým možnostiam detí. Môže sa na doporučenie Špeciálno-pedagogickej poradne a Centra PPP vytvoriť individuálny vzdelávací program. -vzdelávacie potreby. Pedagogickí zamestnanci vytvárajú podmienky na účinný seba rozvoj osobnosti dieťaťa, hru, učenie, komunikáciu a pod. vo vzťahu ku všetkým deťom teda aj deťom so ŠVVP.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o dieťati a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy,
- modifikáciu obsahu vzdelávania,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,

- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracováva triedny učiteľ v činnosti, aktivite, predmete , v ktorých je potrebné vypracovať IVP a v spolupráci so školským psychológom v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedal špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho dieťaťa.

Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca dieťaťa.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými odborníkmi a zákonným zástupcom dieťaťa.

V rámci nášho školského vzdelávacieho programu predprimárneho vzdelávania sú zaradené v obsahu aj špecifické témy (vývinová stimulácia kognitívno-psychomotorických funkcií, individuálna logopedická starostlivosť, komunikačné zručnosti, rehabilitácia, ktorú zabezpečuje DSS Gaudeamus.

b) dieťa zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre dieťa rodina:

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov (alebo opatrovník) patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. dieťa nemá vyhradené miesto na hru, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania detí zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností tak, aby boli pripravení na školské vzdelávanie.

V rámci vzdelávacieho programu je dôležité:

- motivovať k zvýšenej účasti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na predškolskej príprave už od veku 4 rokov (odôvodnenie: včasnou predškolskou prípravou sa dosiahne potrebná pripravenosť na vstup detí na plnenie povinnej

školskej dochádzky, čím sa eliminujú riziká školskej neúspešnosti a dieťa získa základné sociálne a spoločenské návyky potrebné pre jeho plynulé a bezproblémové začlenenie do procesu vzdelávania),

- zabezpečiť povinnú predškolskú prípravu 5-ročných detí a následne postupne zvoliť uplatnenie dočasných vyrovnávacích opatrení pre výchovu 4-ročných detí,
- zabezpečiť asistenta učiteľa, ktorý v prípade detí zo zmiešaného národnostného prostredia ovládajú aj ich materinský jazyk,
- realizovať programy orientované na zlepšenie spolupráce rodičov rómskych detí s materskou školou,
- zabezpečiť spoluprácu s neformálnymi komunitnými centrami, ktoré sa zaoberajú vzdelávaním detí vrátane materských centier pre budúce matky a matky s deťmi,
- pred prechodom na školské vzdelávanie zabezpečiť testovanie školskej spôsobilosti výlučne v centrách pedagogicko-psychologickej poradne a prevencie na základe sociálno-kultúrne nezávislých testov školskej spôsobilosti pre 6 – 7-ročné deti, ktoré rešpektujú špecifiká v oblasti poznania a skúseností detí so sociálne znevýhodneného prostredia, najmä u detí z prostredia národnostných menšín.

c) dieťa s nadaním

Výchova a vzdelávanie nadaných detí v materskej škole si vyžaduje špecifický prístup, metódy, formy i obsah.

Výchova a vzdelávanie detí s nadaním sa uskutočňuje v materských školách (podľa školského zákona) so zameraním na rozvoj:

- a) intelektového nadania (všeobecného intelektového nadania; špecifického intelektového nadania),
- b) umeleckého nadania,
- c) športového nadania,
- d) praktického nadania.

Intelektovým nadaním detí sa rozumejú vysoko nadpriemerne rozvinuté poznávacie schopnosti v jednej alebo viacerých intelektových oblastiach.

Deti so všeobecným intelektovým nadaním sú deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na základe diagnostiky vykonanej zariadením výchovnej prevencie a poradenstva. Umelecké nadanie detí sa prejavuje v niektorej z umeleckých oblastí, a to najmä vo výtvarnej, hudobnej, literárno-dramatickej, tanečnej.

Športové (alebo všeobecné pohybové) nadanie detí sa prejavuje v niektorej z oblastí individuálneho alebo kolektívneho športu.

Praktické nadanie detí sa prejavuje vysokou úrovňou manuálnych zručností v konkrétnych praktických činnostiach.

Výchova a vzdelávanie detí s nadaním sa uskutočňuje prostredníctvom vzdelávacích programov zameraných na príslušné nadanie.

Pre rozvíjanie nadania vytvárajú individuálne podmienky materské školy. Individuálne podmienky pre rozvíjanie nadania sa deťom s nadaním vytvárajú tým, že sa im umožní: vzdelávať sa v predmetoch alebo oblastiach vzdelávacieho programu základnej školy v materskej škole alebo prijatie do základnej školy pred dosiahnutím šiesteho roku veku. Zaradenie detí s nadaním sa zohľadní pri tvorbe školského vzdelávacieho programu.

OBSAHOVÉ A VÝKONOVÉ ŠTANDARDY

- Sociálno – emocionálna oblasť
- Perceptuálno – motorická oblasť
- Kognitívna oblasť